

УДК 378

Л. Джиджора

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

АНГЛІЙСЬКА МОВА СПЕЦІАЛЬНОГО ВЖИТКУ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Третє тисячоліття ставить перед членами суспільства завдання отримати високий рівень освіти, адже на сучасному етапі розвитку людства саме висококваліфіковані фахівці можуть вирішувати глобальні проблеми, що постають перед світовою спільнотою. Трансформація процесу викладання та вивчення іноземних мов спеціального вжитку у немовних вищих навчальних закладах, поклинана до життя необхідністю приєднання України до загальноєвропейського освітянського середовища, вимагає спрямування даного процесу на цільову ситуацію, тобто ринок праці, та потреби професійно орієнтованого навчання. Тому з кожним роком все важливішим стає питання вивчення іноземних мов у вищих закладах освіти. Одночасно зі спеціалізацією у вивченні фахових дисциплін рідноюмовою студенти вивчають ESP (English for Specific Purposes – англійська мова спеціального вжитку). Що до змісту навчання ESP повинні включатися тексти для аудиторної і позааудиторної самостійної роботи не тільки вузькоспеціалізовані, а й такі, що втілюють понятійні аспекти, спільні для груп споріднених спеціальностей. Це дає змогу студентам вирішувати двосудне завдання: вивчати англійську мову спеціального вжитку і закріплювати знання із своєї спеціальності.

Чи мають тексти для аудиторної і позааудиторної самостійної роботи бути спеціалізованими, тобто стосуватися специфічних явищ, притаманних виключно представлений фаховій галузі? На перший погляд такі тексти здатні підвищувати інтерес мотивацію студентів до вивчення ESP. Проте тут знову спрацьовує механізм нашарування труднощів. На труднощі лінгвістичного плану накладаються труднощі понятійного плану, що доволі швидко призводить до послаблення інтересу до роботи з такими текстами, особливо під час самостійної роботи студентів, і, відповідно, до зниження мотивації. Відповідь на питання про рівень складності текстів полягає у необхідності розгляду проблеми викладання ESP як цілісного процесу, і навчальні тексти для групової та самостійної роботи мають аналізуватися як компоненти такого процесу. Іншою важливою складовою цього процесу виступає компетенція і знання викладача ESP у понятійно-змістовому полі спеціальності. І саме така компетенція повинна впливати на вибір текстів. Тобто рівень складності текстів в понятійному плані має певною мірою визначатися ступенем володіння технічною спеціальністю викладачем іноземної мови. Іншими словами викладач ESP повинен бути не викладачем-фахівцем такої спеціальності, а особою, яка вивчає цю спеціальність з підвищеною зацікавленістю. Останній з наведених вище пунктів, який стосується усвідомлення обсягу своїх знань має дуже важливе значення. Фактично у своїй повсякденній роботі викладач іноземних мов, спираючись на підходи до навчання, центровані на аналізі потреб студентів, постійно разом зі студентами вивчає різні аспекти їхньої спеціальності. Робота в команді викладачів мовних і технічних кафедр передбачає необхідність вирішення принаймні двох головних завдань:

1) необхідно чітко розмежувати спільні та персональні ролі та ділянки роботи для викладачів іноземних мов і спеціальних предметів;

2) важливо правильно вибрати викладачів спеціальних кафедр для співпраці.

Успішне вирішення питання формування у студентів нелінгвістичних спеціальностей іншомовних професійних компетенцій залежить не тільки від розробки та впровадження навчального матеріалу для аудиторної та самостійної роботи, базованого на аналізі фахових потреб студентів, не тільки від оптимальної організації навчального процесу із застосуванням мультимедійних засобів і дієвих прийомів навчання, не тільки від підвищення мотивації студентів до навчання, а й значною мірою від чітко розробленої стратегії тісної, обопільно вигідної співпраці викладачів кафедр іноземних мов і випускових кафедр нелінгвістичних гуманітарних і технічних факультетів.